

گزارش خبری

گزارش پنج‌ماهه شهرداری از عقب‌ماندگی ۲۹درصدی در وصول بودجه تهران در حاشیه بودجه؛ بحران نقدینگی و سایه درآمدهای ناپایدار

آتیه آتلاین: در حالی که خزانه‌دار شورای شهر از ضرورت انضباط مالی و اولویت‌بندی هزینه‌ها سخن گفت، گزارش پنج‌ماهه شهرداری تهران نشان می‌دهد فقط ۷۰ درصد از برنامه درآمدی محقق شده و همچنان دوسوم منابع شهر بر پایه درآمدهای ناپایدار استوار است. اعضای شورا از «ابهام در هزینه‌کرد»، «افت شدید درآمدهای شهرسازی» و «غیرفعال‌بودن ممیزی املاک» انتقاد کردند و خواستار بازنگری در سیاست مالی شهرداری شدند.

تصویر دقیق از جریان نقد و فشار هزینه‌ای

در جلسه سیدصوشت‌ویکم شورای شهر تهران، حبیب کاشانی، خزانه‌دار شورا گزارشی از وضعیت درآمد و هزینه شهرداری در مرداد ۱۴۰۴ ارائه کرد. طبق این گزارش، از ۹۸ هزار میلیارد تومان بودجه مصوب پنج‌ماهه، فقط ۶۹ هزارو ۱۷۲ میلیارد تومان محقق شده است؛ رقمی که حدود ۲۹ درصد از برنامه عقب‌مانده محسوب می‌شود. کاشانی با اشاره به ضرورت انضباط مالی گفت: هر صبح شهرداری چراغ شهر را روشن می‌کند و در پایان ماه باید حدود هزار میلیارد تومان پرداخت قطعی داشته باشد. او تأکید کرد منابع عمرانی باید با اولویت‌بندی تخصیص یابد و از «توقعات بیرونی» کاسته شود.

درآمدهای ناپایدار؛ ستون لرزان مالی شهرداری

بر اساس گزارش خزانه‌دار، از کل منابع محقق‌شده پنج‌ماهه، ۶۵ درصد ناپایدار و فقط ۳۵ درصد پایدار بوده است. این نسبت در کل بودجه سال ۱۴۰۴ نیز نگران‌کننده‌تر است؛ ۷۷ درصد ناپایدار در برابر ۲۳ درصد پایدار. درآمدهای پایدار شهرداری از محل‌هایی چون عوارض نوسازی و بهای خدمات پسماند مجموعاً کمتر از ۱.۵ درصد منابع را تشکیل داده‌اند. در مقابل، فروش املاک و دریافت تسهیلات سهمی نزدیک به نیمی از کل درآمد را به خود اختصاص داده است.

امانی: گزارش ناقص و خطر جابه‌جایی منابع

ناصر امانی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه، در واکنش به گزارش کاشانی گفت: چهار ماه است گزارش هزینه‌ها ارائه نشده و فقط بخش درآمدی منتشر می‌شود. او با انتقاد از مصرف منابع حاصل از فروش املاک در هزینه‌های جاری افزود: ۹۸۰۰ میلیارد تومان از محل فروش دارایی‌ها به دست آمده، اما نشانه‌ای از تبدیل آن به پروژه‌های زیرساختی دیده نمی‌شود. امانی هشدار داد وابستگی بیش‌از‌حد به درآمدهای ناشی از ساخت‌وساز، در شرایط رکود اقتصادی، ساختار مالی شهرداری را متزلزل کرده است. به گفته او، درآمد حوزه شهرسازی بیش از ۷۰ درصد کاهش یافته و اکنون زمان بازنگری جدی در مدل درآمدی شهر است.

ممیزی املاک و پسماند؛ حلقه‌های گمشده درآمد پایدار

این عضو شورا با اشاره به بلاتکلیفی طرح ممیزی املاک گفت: نیروهای ستادی یا به مناطق بازگشته‌اند یا بلاتکلیف مانده‌اند و اطلاعات املاک به‌روز نیست». او تأکید کرد که چنین تعللی مستقیماً به کاهش درآمد از محل نوسازی و پسماند منجر شده است. درآمد از محل پسماند فقط ۲۴۵ میلیارد است. امانی این تفاوت را هشدار مالی آشکار برای مدیریت شهری دانست. در برابر این نقد، سجاد محمدعلی‌نژاد، معاون مالی و اقتصاد شهری، گفت که شهرداری در پنج‌ماهه نخست توانسته ۸۴ درصد از هزینه‌های جاری را پوشش دهد و سهم درآمد پایدار را از ۱۹ درصد به ۳۵ درصد برساند. او تأکید کرد که اوراق مشارکت صرف توسعه مترو و خرید اتوبوس شده و افزود: در پنج ماهه پیش از پنج همت درآمد غیرنقد ثبت و ۴.۳ همت از مطالبات پیمانکاران پرداخت شده است.

مهدی اقراریان، عضو کمیسیون نظارت و حقوقی شورا، نسبت به راه‌اندازی صندوق پژوهش و فناوری شهرداری هشدار داد و خواستار بررسی دقیق اساسنامه، ترکیب سهام‌داران و سازوکار ضمانت‌نامه‌های مالی آن شد. مهدی چمران، رئیس شورای شهر تهران، در جمع‌بندی تأکید کرد بودجه نیمه دوم سال باید صرف پروژه‌های قابل اتمام شود و «طرح‌های کم‌بهرشرفت از چرخه تخصیص کنار گذاشته شوند». او هشدار داد که مقایسه درآمدها با سال قبل بدون در نظر گرفتن تورم، تصویری غیرواقعی از وضعیت مالی شهر ارائه می‌دهد. محمد آخوندی، رئیس کمیسیون برنامه و بودجه شورا، در تحلیل نهایی گفت پوشش هزینه‌های جاری از محل درآمدهای پایدار از ۱۲ درصد در سال ۱۴۰۰ به ۸۷ درصد در سال جاری رسیده است. او این روند را نشانه «حرکت به سمت تعادل واقعی مالی» دانست، هرچند همچنان چالش‌های ساختاری باقی است. تهران در نیمه نخست سال ۱۴۰۴ با واقعیتهی دنگانه روبه‌روست؛ از یک‌سو افزایش سهم درآمدهای پایدار و از سوی دیگر، عقب‌ماندگی محسوس در تحقق بودجه مصوب و تداوم اتکای سنگین به منابع ناپایدار. این‌گونه است که در صحن شورا مطرح شد، آینده مالی پایتخت به تصمیم‌هایی گره خورده است که می‌تواند مسیر شهرداری را از «فروش دارایی برای بقا» به «تولید درآمد برای توسعه» تغییر دهد یا آن را در چرخه تکراری هزینه‌های بدون پشتوانه نگاه دارد.

یادداشت

تذکری درباره موضوعی حساس

اگر در دهه گذشته با استفاده ابزاری از تیم‌های ورزشی که به ابزاری برای قوم‌گرایی بدل شد و همبستگی ملی را نشانه رفت، توجه می‌شد و اگر با درایت و برنامه حفظ همبستگی ملی و انسجام ملی و مقابله با جعل تاریخ یا تحریک قومی در شمال غرب برخورد مدبرانه و کارشناسی می‌شد، امروز شاهد نمودیم که قوم‌گرایی در حوزه‌های دیگری به اقدامات تخریبی خود ادامه دهد. ممکن است استدلال شود که قوم‌گرایان شمار زیادی نیستند و فعالیت شماری کم نمی‌تواند خدشه‌ای به انسجام ملی و فرهنگ ایرانی و هم‌زیستی مسالمت‌آمیز هم‌وطنان وارد کند. این استدلال در عین درستی حاوی یک بی‌توجهی هم هست، کاه برخی اتفاقات به‌ظاهر کوچک می‌تواند هزینه‌های فراوانی را تحمیل کند. نمونه‌هایی از این دست در تاریخ معاصر روی داده که برخی از آنها هزینه‌های زیادی بر جای گذاشت. درگیری‌های نفعه در اواخر فروردین ۱۳۵۸ و سپس رویداد غم‌انگیز قارنا یکی از این دست رویدادهای ناخوشایند تاریخی است که پیامدهای آن تا مدت‌ها باقی بود. چند بار مسئولان کشور در همین‌جا و با همین قلم، درباره قوم‌گرایی مورد خطاب قرار گرفته‌اند و مشفقانه درخواست شده توجه بیشتری به پدیده قوم‌گرایی و افراطی‌گری قومی شود اما گویا مسئولان مربوطه مهم‌تری در دستور کار دارند. استمرار تحرکاتی از جمله کارزار امضا برای موضوعات حساس و تحریک‌کننده پدیده‌ای نیست که بتوان به‌سادگی از آن گذشت. ریشه‌شناسی بروز چنین حوادثی ضروری است.

پشت پرده بنر جنجالی منطقه ۱۳ و ماجرای بخش‌نامه‌ای که تا آخر شهریور اجرا می‌شد

پایان بخش‌نامه طبقه‌فروشی

برنامه شورا برای بررسی ابعاد مالی این بخش‌نامه ادامه داد: سؤال ما این بود که مبلغی که از حوزه شهرسازی در چهار ماه نخست امسال درآمد، چه میزانش مربوط به همین بخش‌نامه غیرقانونی است. متأسفانه فرصت نشد این نکته را در جلسه مطرح کنیم. او یادآور شد: این بخش‌نامه ماه گذشته متوقف شده اما بدون تردید نهادهای نظارتی به بررسی میزان پروانه‌های صادرشده بر اساس آن ورود خواهند کرد.

بخش‌نامه فروش طبقه اضافه خلاف بود، مجوزها ابطال شود

جعفر تشکری‌هاشمی، رئیس کمیسیون عمران و حمل‌ونقل شورای شهر تهران هم با اشاره به اجرای طولانی‌مدت بخش‌نامه فروش تراکم و طبقه اضافه در برخی مناطق پایتخت به «شرق» گفت: ما می‌دانیم که اجرای این بخش‌نامه مدت‌هاست ادامه داشته و حتی پس از تذکرات متعدد شورا و نهادهای نظارتی، باز هم اجرا می‌شده است. شنیده‌های تازه در پایان شهریور متوقف شده و حالا باید بررسی شود چه میزان پروانه بر اساس آن صادر شده و درآمد حاصل از آن چقدر بوده است. او با بیان اینکه شورا قصد دارد موضوع را به‌صورت دقیق پیگیری کند، افزود: سؤال ما این است که چرا با وجود تذکرات مکرر اعضا و دستور صریح ریاست شورا، همچنان این بخش‌نامه اجرایی بود. حالا باید مشخص شود حقی که در این مدت برای برخی شهروندان ایجاد شده چه سرنوشتی دارد؛ درمی‌که پول پرداخت کرده‌اند و انتظار دریافت مجوز دارند، نباید قربانی تصمیمات اشتباه شوند.

تشکری‌هاشمی همچنین به توضیح مسئولان شهرداری درخصوص بنر نصب‌شده در منطقه ۱۳ اشاره کرد و گفت: بعد از جلسه شورا توضیح دادند که بنر تبلیغاتی نصب‌شده مربوط به بافت‌های فرسوده بوده و نه تمام شهر، اما به نظر من این توضیح کفایت نمی‌کرد، چون بنر به‌صورت عام نوشته شده بود و چنین بی‌دقتی‌هایی در مدیریت شهری نباید تکرار شود. شهر قوانین شهرسازی خودش را دارد، از طرح جامع و تفصیلی تا مصوبات کمیسیون ماده ۵ و شورای عالی شهرسازی و هیچ‌کسی حق ندارد به تشخیص خود در خیابان تبلیغ کند که بیایید طبقه اضافه بگیرید.

رئیس کمیسیون عمران تأکید کرد: این موضوع در گذشته هم درباره مصوبه شورای شهرداران مطرح شده بود و ما صراحتاً اعلام کردیم چنین کاری خلاف اصول شهرسازی و مصوبات شورااست. ریاست شورا هم کتبی به شهردار تهران ابلاغ کرده بودند که باید متوقف شود. بعد از آن، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور و سایر نهادهای نظارتی نیز ورود کردند و در نهایت این بخش‌نامه متوقف شد. او در ادامه افزود: اما در این فاصله تعدادی پروانه صادر و توافقاتی انجام شده که باید تکتک آنها بررسی شود. ما انتظار داریم لیست کامل پلاک‌هایی که مجوز گرفته‌اند مشخص شود تا نوع تخلف روشن شود. اگر حقوق متکسبه‌ای ایجاد نشده باشد، این مجوزها باید فوراً متوقف و ابطال شوند.

تشکری‌هاشمی با اشاره به ضرورت شفاف‌سازی درباره منافع

تهران بعد از جنگ ۱۲روزه

احتمالی حاصل از این روند گفت: باید مشخص شود در قبال این نقض قانون، چه سودی نصیب شهرداری شده و چرا چنین اقدام خلافی صورت گرفته؛ دستگاه‌های نظارتی هم وارد عمل شده‌اند و ما از شورا بیکبر هستیم که نتهت‌ها اجرای بخش‌نامه متوقف شود، بلکه ابطال کامل آن صورت گیرد. به گفته او از روزی که این بخش‌نامه ابلاغ شد، تا روزی که متوقف شد، باید پرونده‌های مرتبط با دقت بررسی شود. اگر حتی یک مورد منفعت‌رسانی به افراد خاص صورت گرفته، باید به‌صورت شفاف اعلام شود.

عباسی: فروش طبقه اضافه دورزدن قانون و تهدید آینده شهر است

مهدی عباسی، رئیس کمیسیون معماری و شهرسازی شورای شهر تهران هم در واکنش به انتشار بنرها و اجرای بخش‌نامه فروش طبقه اضافه در برخی مناطق پایتخت به «شرق» گفت: ما عکس این بنرها را دیدیم، اما از نظر ما چنین اقدامی کاملاً خلاف قانون است؛ آینده شهر را دچار خطر می‌کند، عدالت اجتماعی و حقوق عمومی را تضییع می‌کند و برنامه‌ریزی شهری را دچار تشویش و آسیب می‌سازد. او با تأکید بر اینکه طرح تفصیلی تهران بر اساس مطالعات دقیق و اهداف مشخص تدوین شده، افزود: در نوع مداخله و دستبرد در این طرح با هر بهانه‌ای، آسیب مستقیم به مدیریت شهری است. معاونت شهرسازی و مدیرانی که چنین اقدامی را انجام داده‌اند، باید در آینده پاسخ‌گو باشند. حتی اگر این تصمیم‌ها به صدور پروانه منجر شود، باز هم از نظر قانونی قابل پیگیری است. عباسی با اشاره به تبلیغات شهری درباره فروش طبقه اضافه گفت: این نوع تبلیغات یعنی دورزدن قانون و دورزدن قانون یعنی ازبین‌بردن حقوق دیگران، یعنی تخریب برنامه‌ریزی شهری، یعنی بی‌اعتنایی به آینده شهر برای منافع کوتاه‌مدت. شورا با چنین اقداماتی به‌شدت مخالف است، رسماً نامه زده و اعلام کرده هرجا این اتفاق بیفتد، از نظر ما تخلف محسوب می‌شود و قابل پیگیری است.

او افزود: در حال حاضر چون بسیاری از این پرونده‌ها هنوز به مرحله صدور پروانه نرسیده‌اند، اظهار نظر قطعی ممکن نیست، اما این به‌هیچ‌وجه نافی مسئولیت کسانی نیست که این مجوزها را صادر کرده‌اند. شرایط اقتصادی و مالی شهرداری نباید بهانه‌ای برای شهرفروشی باشد. در این دوره رفتارهایی دیده‌ایم که واقعا نگران‌کننده است؛ گاهی برخی مدیران تلاش می‌کنند موفق جلوه کنند، حتی به قیمت آسیب به شهر.

عباسی با انتقاد از نگاه کوتاه‌مدت برخی مدیران شهری گفت: مدیران مسئولیت‌پذیر و علاقه‌مند به سرنوشت سرزمین، اعتبار شخصی خود را فدای منافع عمومی می‌کنند، نه برعکس، فداکاری همیشه گذشتن از جان نیست؛ گاهی گذشتن از آبرو و مقابله با چهل است. ممکن است امروز برخی بگویند فلان مدیر سخت‌گیر یا سخت‌پسند است، اما واقعیت این است که حقوق عمومی و حقوق اجتماعی در دل همین سخت‌گیری‌ها حفظ می‌شود.

بخش‌نامه‌ای که از دوران جنگ تا پایان شهریور اجرا می‌شد، حالا به چالشی مهم برای مدیریت شهری تبدیل شده است، نه فقط از منظر مالی، بلکه به‌عنوان آزمونی برای قانون‌مداری. پرونده «طبقه اضافه» تنها درباره چند بنر و چند پروانه نیست؛ درباره آینده تهران است، شهری که هر تصمیم عجولانه‌ای می‌تواند توازن آن را برای سال‌ها بر هم بزند.

هفته گذشته بنری در شرق تهران خبر از اعطای طبقات مازاد می‌داد؛ بنری که یادگار بخش‌نامه‌ای قدیمی از دوران جنگ بود، اما با انتشار دوبارهای پای شورای شهر را وسط کشید. اعضای شورا از «دورزدن قانون» و «شهرفروشی» گفتند و حالا پرسش اصلی این است: درآمد حاصل از اجرای این بخش‌نامه چقدر بوده و چه کسانی از آن نفع برده‌اند؟

خبر

پارک لاله؛ جست‌وجوی هویت در سایه‌های سبز

علیرضا جباری‌زادگان

پژوهشگر و مدرس معماری

در قلب تهران، جایی میان بلوار کشاورز و خیابان‌های کارگر شمالی، فاطمی و حجاب، گستره‌ای سبز و آرام پهن شده است؛ پارک لاله. مکانی که نه‌فقط برای قدم‌زدن، بلکه برای اندیشیدن ساخته شده است.

مکت فلسفی در هیاهوی شهر

پارک لاله، چونان مکتبی در متن شتاب، سر برآورده است. مکانی که خود می‌تواند موضوع یک کاوش شناخت‌شناسانه باشد؛ ما پارک لاله را چگونه می‌شناسیم؟ آیا چیزی فراتر از درختان و نیمکت‌هاست؟ در نگاه کلاسیک، تجربه حسی –نسیم، خنک، بوی خاک و سایه‌های پرآکنده– درگاه‌های نخستین آگاهی‌اند، اما ذهن با تکیه بر خاطرات و فرهنگ، این تجربه را معنا می‌کند و پارک را به خاطره، اسطوره و خانه دوم بدل می‌سازد.

ما پارک را می‌سازیم و پارک ما را

از منظر پدیدارشناسی، پارک لاله صرفاً پدیده‌ای بیرونی نیست. در نحوه بودن ما در جهان، پارک پدیدار می‌شود. ما با گام‌هایی که بر سنگ‌فرش‌ها می‌گذاریم، با نگاه‌هایی که از میان درختان عبور می‌دهیم، با نفسی که از هوای نیمه‌بان‌خورده پُر می‌کنیم، پارک را می‌سازیم و پارک ما را. پارک لاله، هویتی ایستا ندارد. برای عاشقی که زیر باران قدم زده، یک معنا دارد و برای کودکی که بادبادک خود را به پرواز درآورده، معنایی دیگر. این تکتُر معانی، حس مکان را شکل می‌دهد؛ حسی همگانی و در عین حال، خصوصی.

بی‌اعتنایی شاعرانه به شتاب زمان

پارک لاله، نمونه‌ای زنده از ماهیت شناخت است: هم عینی و هم ذهنی، هم موجود و هم ساخته‌شده، هم مکان و هم خاطره، هم واقعیت و هم رؤیا. در برابر شتاب زمان، بی‌اعتنایی شاعرانه، خود را به ما می‌نمایاند؛ نه چون مکانی برای مصرف، بلکه چون آینه‌ای برای دیدن خویشتن. در پارک لاله، کم‌شدن نه هراس دارد، نه اندوه. این کم‌شدن، یاقتن است؛ یاقتن راهی که از لابه‌لای واگوبه‌های درختان و نچواهای نسیم می‌گذرد و آگاهی، چون قطره‌ای لرزان بر برگ، هستی را لمس می‌کند.

پارکی که با زبان خاموش سخن می‌گوید

در امتداد نیمکت‌های خاموش و در چشم‌انداز برکه لاله آرام، پارک لاله به زبان خاموش مگان سخن می‌گوید. زبانی بی‌باز از تفسیر و ترجمه؛ زبانی برای دیدار خاموش با خویشتن خویش. شاید از این باغ گسترده در دل تهران همین باشد؛ در جهانی که پیوسته در پی معنا می‌دود، پارک لاله، ساکت و بی‌ادعا، یادآور می‌شود که بودن، همین استادن است، همین شنیدن سکوت و همین نگرینست بی‌طلب.

خبر

امنیت تهران در ارقام

شرق: هر دو ثانیه یک تماس با سامانه ۱۱۰ برقرار می‌شود؛ آماری که نشان می‌دهد مدیریت امنیت در پایتخت تا چه حد پیچیده و گسترده است. عباسعلی محمدیان، فرمانده انتظامی تهران بزرگ، در سیدصوشت‌ویکمین جلسه شورای شهر تهران، گزارش جامعی از عملکرد پلیس و همکاری با مدیریت شهری ارائه کرد. محمدیان با اشاره به اینکه تهران با ۲۸۴ مکان و ۲۶۰ مجموعه انتظامی، چهار میلیون و ۵۰۰ هزار خودرو و بیش از چهار میلیون موتورسیکلت رزوانه در آن تردد می‌کند، گفت: مدیریت این حجم وسیله نقلیه، به‌ویژه موتورسیکلت‌ها، نیازمند توجه ویژه است. ۵۶۱ مکان و ۲۱۱ محله و ۶۰۰ هزار پرونده در سال جاری تشکیل شده که ۶۵ هزار مورد از طریق مشاوره و مددکاری به سازش رسیده است.